

SÁMEDIGGI

Sámediggi
Ávjovárgeaidnu 50
9730 Kárášjohka

+ 47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Arkivsaksnr. 26/118

Sak

004/26

007/26

001/26

Utvalg

Sametingsrádet – plenumsaker

Sametingets plenum

Oppvekst-, omsorg- og utdanningskomiteen

Vedlegg

Sametingets strategiplan for samiskspråklig læremiddelutvikling 2025-2028 - revidering

Vedlegg 1 - Pågående læremiddelprosjekter pr januar 2026

Vedlegg 2 - Ferdigstilte læremidler i perioden år 2022-2025

Saksframlegg

Sametinget vedtok i desember 2024 en strategiplan for utvikling av samiskspråklige læremidler, i sak 51/24 Strategiplan for samiskspråklig læremiddelutvikling 2025 – 2028. I strategiens kapittel 3 står det: *Vi har i denne strategiplanen valgt å anslå prioriteringer av læremidler kun to år fremover i tid. Dette på grunn av at det er knyttet stor usikkerhet til behovene fra og med 2027. Departementets utredning om læremiddelutviklingen vil ha betydning for prioriteringene videre, og erfaringer fra tidligere år viser at læremiddelsituasjonen avhenger mye av fremgangen av de pågående prosjektene og resultatene fra disse. I tillegg planlegger Sametinget å utvikle egne samiske læreplaner i fag som kun har nasjonale læreplaner i dag, og dette vil utløse nye behov for læremidler.*

På bakgrunn av dette behandler Sametinget denne reviderte strategiplanen for samiskspråklig læremiddelutvikling 2025–2028, med oppdatert tall, oversikter og prioriteringer for 2027 og 2028.

Status i dag og oppfølging av strategiene i strategiplan for samiskspråklig læremiddelutvikling 2025-2028

2.2 Oversetting av læremidler til samisk

I tråd med læremiddelstrategien gir Sametinget årlig tilskudd til læremiddelprosjekter som oversettes og tilpasses til samisk fra andre språk, men også mellom de samiske språkene. Slike prosjekter har raskere produksjonstid, noe som er positivt. Samiskspråklige læremidler skal reflektere et allsamisk perspektiv, der det samiske folk forstås som en enhet på tvers av nasjonale grenser. Innholdet i læremidlene skal tilpasses samiske verdier og samisk språk, kultur og

samfunnsliv. Det er imidlertid svært viktig at i prosjekter som skal oversettes og tilpasses har en solid prosjektgruppe som kvalitetsikrer at innholdet i læremidlene ivaretar det samiske perspektivet både i tekst og bilder. Sametinget har derfor i regelverk for tilskudd lagt til krav knyttet til dette og følger opp dette i søknadsbehandlingen.

2.3 Kvalitative gode læremidler

Arbeidet med kvalitetskriterier for samiskspråklige læremidler er igangsatt, men på grunn av begrenset kapasitet i Sametinget har ikke arbeidet hatt forventet fremgang. Sametinget vil videreføre og fortsette med dette arbeidet for å sikre at kvaliteten i de samiske læremidlene ivaretas i enda sterkere grad.

2.4 Sør- og lulesamiskspråklige læremidler

Sametinget har fulgt opp tiltaket i forrige handlingsplan om å øke satsene på forfatterhonorarer for lule- og sørsamiske læremiddelutviklere i 2023. I regelverket for 2026-2029 er satsene igjen økt, men denne gangen har vi også økt satsene for tilpasning og oversetting, korrektur og språkvask, referansegruppe og satsene for teknisk produksjon. I tillegg har Sametinget de senere årene hatt flere prioriterte fagområder både innen lulesamiske og sørsamiske læremidler, enn nordsamiske læremidler. Det foreligger et større udekket behov innen flere fag i de to språkene, enn i nordsamisk. Det er derfor nødvendig å fortsette med denne prioriteringen.

2.5 Heldekkende eller temabaserte læremidler

I tråd med strategien tildeler Sametinget tilskudd til både heldekkende og temabaserte læremidler årlig. Dette fremgår også av vedlegg 1 og vedlegg 2, som gir en oversikt over ferdigstilte og pågående læremiddelprosjekter, og viser samtidig om læremidlene er heldekkende eller temabaserte.

2.6 Digital og/eller trykt

Som forventet i strategien gir Sametinget tilskudd til både digitale læremidler og trykte læremidler, eller en kombinasjon av disse årlig. Dette fremgår også av vedlegg 1 og vedlegg 2, som gir en oversikt over ferdigstilte og pågående læremiddelprosjekter, og viser samtidig om læremidlene er digitale læremidler og trykte læremidler, eller en kombinasjon av disse.

2.7 Offentlig anskaffelse

Sametinget har gjennomført to rammeavtaler som ble igangsatt i 2019 og 2020, der vi bestilte digitale læremidler i nordsamisk førstespråk og i lulesamisk førstespråk for 1.-10. trinn. Alle bestillinger er levert i henhold til kriterier og forventninger.

Ved utgangen av 2025 kunngjorde Sametinget tre offentlige anbudskonkurranser om rammeavtaler for levering av trykte læremidler på nord-, lule- og sørsamisk for 1.-7. trinn. Tilbudsprosessen for disse rammeavtalene pågår. Sametinget har hatt positive erfaringer med rammeavtalene for læremiddelutvikling. Produksjonsprosessene har vært effektive og produktene har blitt levert til avtalt tid. Sametinget opplever offentlig anskaffelse som en bra måte å produsere læremidler på og vil fortsette med finansiering av læremidler gjennom offentlig anskaffelse.

2.8 Formidling

Sametingets læremiddelsentral er omorganisert og hører nå under Sametingets bibliotek. Læremiddelsentralen i Kautokeino på Diehtosiida har gjort om til selvbetjent utlånstjeneste, som holdes åpent alle hverdager i vanlig arbeidstid.

Sametingets bibliotek har som mål at samisk litteratur utgis og formidles aktivt og gjøres tilgjengelig. Det arbeides med å inkludere samiske læremidler i litteraturformidler tjenestene. Læremidler skal synliggjøres på de ulike arrangementer der samisk litteratur allerede formidles, noe som bidrar til å styrke formidlingen også av samiske læremidler.

Sametinget gir direkte tilskudd til drift og utvikling av den digitale læremiddelportalen Ovttas|Aktan|Aktesne. Nettportalen er blitt oppgradert og fornyet det siste året, som har gjort nettsiden mer ryddig, oversiktlig og brukervennlig. Dette er positivt med tanke på evalueringsrapporten om samiske læremidler (Vista evalueringsrapporten (2020), som pekte på at lærere opplever å ha dårlig oversikt over tilgjengelige læremidler og at nettportalen oppleves som lite brukervennlig.

Arbeid med å formidle samiske læremidler må fortsatt jobbes med jevnt og kontinuerlig, med mål om forbedret tilgjengeliggjøringen av samiske læremidler.

2.9 Politisk og faglig samarbeid og dialog

Sametinget har årlige prosjektoppfølgingsmøter med læremiddelprodusenter som får tilskudd fra oss, og avholder søkerwebinarer som er nyttige arenaer der vi informerer om arbeidet med læremiddelutvikling. Vi har på de årlige møtene dialog med læremiddelutviklere om ulike sider ved læremiddelforvaltningen og prosessene knyttet til det, dette for å sikre en god gjennomføring og kvaliteten til læremidlene.

I Sametingsrådets kommunikasjon om læremiddelsituasjonen med myndighetene har det blitt enighet med Kunnskapsdepartementet om videre dialog om hvordan læremiddelsituasjonen kan forbedres. Kunnskapsdepartementets utredning om utvikling av læremidler er ennå ikke kommet i gang, men Sametinget vil følge opp dette og løfte behovet for økte rammeoverføringer som gir rom for forbedring av læremiddelsituasjonen. Det er viktig at de overordnede rammene for læremiddelutviklerne/forlagene får stor oppmerksomhet i denne utredningen, og at innspill fra Sálas om nødvendige rammevilkår inkluderes i utredningen.

2.10 Nordisk samarbeid

Sametinget har i samarbeid med sametingene på svensk og finsk side av Sápmi, sett mulighetene for utvikling av et felles samiskspråklig læremiddelprodukt i faget samisk historie. Det har vist seg at et slikt samarbeidsprosjekt er krevende på grunn av ulike regelverk innenfor de ulike landene, men vi jobber videre for å finne en mulig løsning knyttet til gjennomføring av et slikt samarbeidsprosjekt.

Kunnskapsdepartementet har i utgangen av 2025 bedt om innspill til to rekommandasjoner fra Nordisk råd som går på å øke produksjonen av samiske læremidler og utdanning av samisklærere. Nordisk råd ønsker at skolemyndighetene skal øke produksjonen av samiske læremidler gjennom nordisk samarbeid, noe som er i tråd med Sametingets politikk. Sametinget har i vårt innspill til departementet gitt støtte til initiativet fra Nordisk råd og har forventninger om at Sametinget blir informert og inviteres til samarbeid og dialog om oppfølgingen av anbefalingene/rekommandasjonene fra Nordisk råd.

Følgende endringer og oppdateringer er gjort i den reviderte strategiplanen:

1.Læremiddelstatus

Tabeller og diagrammer er oppdatert med tall fra 2025.

Tekstene er oppdatert med oversikt over antall læremiddelutgivelser publisert i perioden fra oktober 2022 til utgangen av 2025, samt en oppdatert fremstilling av hvilke fagområder som dekkes i LK20S og hvor det fortsatt foreligger mangler på læremidler.

Tekst om rammeavtaler om læremidler er oppdatert. I 2025 er det utlyst tre nye konkurranser for offentlig anskaffelse av læremidler.

Vedlegg 1 - Pågående læremiddelprosjekter pr januar 2026. Oversikt oppdatert ved at ferdigstilte prosjekter er tatt ut.

Vedlegg 2 – Ferdigstilte læremidler i perioden år 2022 – 2025. Oversikt oppdatert ved at ferdigstilte prosjekter i perioden november 2024 til desember 2025 er lagt til.

2.4 Sør- og lulesamiskspråklige læremidler

Vi har økt satsene for beregning av tilskudd i regelverk for 2026.

2.8 Formidling

Oppdatert med informasjon om at læremiddelsentralen er lagt under Sametingets bibliotek og at sentralen nå har

selvbetjent låneordning, som skal bidra til at læremidlene blir mer tilgjengelige for brukere.

Prioriteringer 2025–2028

Vi har lagt inn prioriteringer av læremidler for 2027 og 2028.

Vi har videre tatt med tekst om ny utarbeidet læreplan, samisk parallell likeverdig læreplan i matematikk for 1.-10. trinn, som utløser behov for læremidler.

Vurdering

I tabellen vises endringer for Strategiplan for samiskspråklig læremiddelutvikling 2025 – 2028.

Tillegg er markert med fet skrift, og strykninger er markert med overstrykning.

2024	2026
1.2 Satus og behov Rammeavt alene gjelder levering av digitale læremidler til faget nordsamisk som førstespråk for 1.-10. trinn, og lulesamisk som førstespråk for 1.-10. trinn. Innenfor rammeavt alene foretar Sametinget årlige bestillinger fra leverandørene. Rammeavt alene er nå i sluttfasen, bestillinger er foretatt og vi venter på levering Fra oktober 2022 til oktober 2024, er det registret 53 læremiddelutgivelsel. Av de utgitte læremidlene er 25 av utgivelsene digitale komponenter. 17 av utgivelsene er digitale læremidler med høyere grad av teknisk funksjonalitet og interaktivitet. Sametinget er fornøyd med at det har vært en økning på omfang av digitale læremidler med høy kvalitet i sammenheng med at Sametinget har siden 2019 prioritert digitale læremidler høyt. Digitalisering er sentral i fagfornyelsen og generelt i samfunnsutviklingen og Sametinget, jf politiske mål i tidligere handlingsplaner, fulgt dette opp med tydelige priorit eringer på utvikling av samiske digitale læremidler av høy kvalitet. Sametingsrådet planlegger i 2024 igangsatte arbeid med utvikling av en samisk parallell likeverdig læreplan i matematikk. En samisk parallell likeverdig matematikklæreplan forventes å være kulturbasert. Det betyr at lærere får et bredere tilfang av muligheter til å gi elever tilpasset opplæring i en samisk kontekst, både i urbane og ikke-urbane strøk. Dette utløser behov for utvikling av læremidler for faget. Sametingsrådet har i 2024 for første gang i historien gitt tilskudd til samisk som førstespråk 1.-4. trinn, til elever med tegnspråk. Læremiddelet forventes å utvikles etter den nye læreplanen for faget. Sametingsrådet synes det er svært gledelig at det med dette legges til rette for at denne gruppen elever får opplæring i samisk, sammen med opplæring i tegnspråk og norsk.	1.2 Satus og behov Sametinget har gjennomført to rammeavtaler som gjelder digitale læremidler i nordsamisk førstespråk 1.-10. trinn, og lulesamisk førstespråk 1.-10. trinn. Innenfor rammeavtalene foretar Sametinget årlige bestillinger fra leverandørene. Alle bestillingene er fullført i samsvar med vilkårene og betingelsene. Ved utgangen av 2025 kunngjorde Sametinget tre offentlige anbudskonkurranser om rammeavtaler for levering av trykte læremidler på nord-, lule- og sørsamisk for 1.-7. årstrinn. Tilbudsprosessen for disse rammeavtalene pågår. Fra oktober 2022 til oktober 2024, er det registret 53 læremiddelutgivelsel. For november 2025 til desember 2025 er det ferdigstilt til sammen 44 læremidler. Samlet sett er det fra 2022 til og med 2025 publisert totalt 97 læremidler. Av de utgitte læremidlene er 51 av utgivelsene digitale komponenter. Sametinget er fornøyd med at det har vært en økning på omfang av digitale læremidler med høy kvalitet i sammenheng med at Sametinget siden 2019 har prioritert digitale læremidler høyt. Digitalisering er sentral i fagfornyelsen og generelt i samfunnsutviklingen og Sametinget, jf politiske mål i tidligere handlingsplaner, har fulgt dette opp med tydelige prioriteringer på utvikling av samiske digitale læremidler av høy kvalitet Sametingsrådet har fastsatt læreplanen Samisk parallell likeverdig læreplan i matematikk for 1.-10. trinn 10. oktober 2025, og den vil være gjeldende fra 1. august 2026. Læreplangruppa som har utarbeidet planen har brukt den nasjonale læreplanen i matematikk som grunnlag for arbeidet med den samiske læreplanen i matematikk. De har konkretisert samisk innhold i alle deler i den samiske læreplanen, blant annet tilføyd familierelasjoner, fellesskap/ovttastallan, birgejupmi, samisk tellemåte og samiske måleenheter, beregning/meroštallan og at læreplanen gir rom for lokal tilpassing. Læreplanen legger også til rette for utvikling av kompetanse som forbereder elevene på videre utdanning og/eller samfunnsliv. Samisk innhold er også godt forankret i samiske verdier, språk, kultur og samfunnsliv. Samisk læreplan og samiske læremidler i matematikk forventes å medføre at flere samiske elever får matematikkundervisning på samisk, og at det

	samiske matematikkspråket får gode muligheter for å utvikles. Sametingsrådet har i 2024 for første gang i historien gitt tilskudd til læremiddel for samisk som førstespråk 1.-4. trinn, til elever med tegnspråk. Læremiddelet forventes å utvikles etter den nye læreplanen for faget. Sametinget synes det er svært gledelig at det med dette legges til rette for at denne gruppen elever får opplæring i samisk, sammen med opplæring i tegnspråk og norsk. Læreplan i samisk for elever med tegnspråk er ennå ikke vedtatt av departementet, men forventes at det vil foreligge innen kort tid. Sametinget vil fortsette å prioritere læremidler i tegnspråk.
2.3 Kvalitative gode læremidler: • Sametinget ser det som nødvendig at igangsette arbeid med utvikling av kvalitetskriterier for samiskspråklige læremidler	2.3 Kvalitative gode læremidler: • Sametinget ser det som nødvendig å utvikle kvalitetskriterier for samiskspråklige læremidler
2.8 Formidling Informasjon om nye læremidler formidles gjennom læremiddelportalen Ovttas Aktan Aktesne, hvor det legges ut informasjon om nye læremidler når de foreligger. Læremidler formidles også på Sametingets læremiddelsentral og ved Sametinget bibliotek. Tilskudd til læremiddelprosjektene forutsetter at tilskuddsmottaker skal markedsføre og distribuere utgitte læremidler. Vista evalueringsrapporten (2020) viste at det er forbedringspotensial av tilgjengeliggjøring av samiskspråklige læremidler og at lærere opplever å ha dårlig oversikt over tilgjengelige læremidler. På bakgrunn av dette er Sametinget i ferd med å omorganisere læremiddelsentralen. Målet er å gjøre samiskspråklige læremidler mer synlige og tilgjengelige for alle brukere. Vi tar sikte på at sentralen skal bli en del av Sametingets bibliotek og organiseres som en selvbetjent sentral i Kautokeino. Sametingets bibliotek har allerede i dag formidlingsansvarlige i nord-, lule- og sørsamiske områder og læremiddelformidlingen vil bli en naturlig del av dette.	2.8 Formidling Informasjon om nye læremidler formidles gjennom læremiddelportalen Ovttas Aktan Aktesne. Læremidler formidles også på Sametingets læremiddelsentral via Sametinget bibliotek. Tilskudd til læremiddelprosjektene forutsetter også at tilskuddsmottaker skal markedsføre og distribuere utgitte læremidler. Vista evalueringsrapporten (2020) viste at det er forbedringspotensial i tilgjengeliggjøring av samiskspråklige læremidler og at lærere opplever å ha dårlig oversikt over tilgjengelige læremidler. På bakgrunn av dette er Sametinget i ferd med å omorganisere læremiddelsentralen. Målet er å gjøre samiskspråklige læremidler mer synlige og tilgjengelige for alle brukere.
3. Prioriteringer 2025-2028 Sametinget er være åpen for utvikling av læremidler, på to eller flere språk parallelt. På den måten sikrer vi samtidigutgivelser på tre samiske språk samt ivaretagelse av det allsamiske perspektivet i læremiddelet. Ett slikt prosjekt må begrenses til å gjelde ett trinn eller ett tema, for å unngå at omfanget blir for stort. Prosjekter utenfor de prioriterte fagområder blir vurdert ut ifra begrunnet og dokumentert behov. Det presiseres at selv om Sametinget har prioritert læremidler i ett fag for flere trinn/nivå, kan det fremmes søknad for deler av det prioriterte faget. Det er viktig at det gjøres en grundig vurdering av prosjektets omfang i forhold til prosjektets menneskelige ressurser, og hvor stort omfang som	3. Prioriteringer 2025-2028 Prioriteringene viser hvilke fagområder mangler læremidler utviklet i tråd med fagfornyelsen, og viser hvilke fag blir prioritert årlig. Det gjelder både ved utlysning av tilskuddsmidler til søkerbasert tilskuddsordning for læremiddelutvikling, og offentlig anskaffelser av læremidler. Sametinget er åpen for utvikling av læremidler, på to eller flere språk parallelt. På den måten sikrer vi samtidig utgivelser på tre samiske språk samt ivaretagelse av det allsamiske perspektivet i læremiddelet. Ett slikt prosjekt må begrenses til å gjelde ett trinn eller ett tema, for å unngå at omfanget blir for stort. Prosjekter utenfor de prioriterte fagområder blir vurdert ut ifra søkers begrunnede og dokumenterte behov. Det

er praktisk gjennomførbar innenfor tidsrammen på inntil 3 år

For særskilte tilrettelagte digitale læremidler innebærer dette tilrettelegging utover allerede eksisterende krav om universell utforming.

Vi har i denne strategiplanen valgt å anslå prioriteringer av læremidler kun to år fremover i tid. Dette på grunn av at det er knyttet stor usikkerhet til behovene fra og med 2027.

Departementets utredning om læremiddelutviklingen vil ha betydning for prioriteringene videre, og erfaringer fra tidligere årene viser at læremiddelsituasjonen avhenger mye av fremgangen pågående prosjektene og resultatene fra disse. I tillegg planlegger Sametinget å utvikle egne samiske læreplaner i fag som kun har nasjonale læreplaner i dag, og dette vil utløse nye behov for læremidler.

presiseres at selv om Sametinget har prioritert læremidler i ett fag for flere trinn/nivå, kan det fremmes søknad for deler av det prioriterte faget. Det er viktig at det gjøres en grundig vurdering av prosjektets omfang i forhold til prosjektets menneskelige ressurser, og hvor stort omfang som er praktisk gjennomførbar innenfor tidsrammen på inntil 3 år

Særskilte tilrettelagte digitale læremidler skal tilrettelegges utover allerede eksisterende krav om universell utforming.

I forbindelse med fornying av strategiplanen har vi foretatt en vurdering av hvilke fag vi vil prioritere i 2027 og 2028. Vi har for øvrig listet opp fagprioriteringer for 2025 og 2026.

Prioriteringene er gjort ut fra læremiddelsituasjonen og hvilke fag det ennå mangler læremidler i.

Departementets utredning om utvikling av læremidler er ennå ikke kommet i gang og har derfor ikke gitt noen resultater som har påvirket Sametingets fagprioriteringer.

Departementets utredning om læremiddelutviklingen vil ha betydning for prioriteringene videre, og erfaringer fra tidligere år viser at læremiddelsituasjonen avhenger mye av fremgangen av pågående prosjekter og resultatene fra disse.

Samisk parallell likeverdig læreplan i matematikk for 1.-10. trinn utløser behov for å utvikle læremidler i matematikk på samisk, som er i tråd med den nye læreplanen. Arbeidet med utvikling av læremidler bør igangsettes umiddelbart etter at læreplanen er gjeldende, slik læremidler i samisk matematikk blir tilgjengelig raskt. Vi har derfor prioritert matematikk i 2027

2027

Læremidler på sørsamisk

- Naturfag 1.-4. trinn
- KRLE 5.-7. trinn
- Samfunnsfag 5.-7. trinn, trykte bøker
- Matematikk, 1.-10. trinn

Læremidler på lulesamisk

- Samisk som andrespråk, Samisk 4, VG1-VG3
- Naturfag 1.-4. trinn
- KRLE 5.-7. Trinn
- Samfunnsfag 5.-7. trinn, trykte bøker
- Matematikk, 1.-10. trinn

Læremidler på nordsamisk

- Naturfag 1.-4. trinn
- KRLE 5.-7. Trinn
- Samfunnsfag 5.-7. trinn, trykte bøker
- Matematikk, 1.-10. trinn

Læremidler i samisk for elever med tegnspråk

- Samisk som førstespråk, 5.-7. Trinn

Særskilt tilrettelagte læremidler

	• Prioriteringen for særskilt tilrettelagte læremidler gjelder alle fag i hele grunnopplæringsløpet 2028 Læremidler på sørsamisk • Naturfag 5.-7. trinn • Samfunnsfag 8.-10. trinn, trykte bøker • KRLE, 8.-10. trinn • Didaktikkbok for elever med samisk som andrespråk Læremidler på lulesamisk • Naturfag 5.-7. trinn • Samfunnsfag 8.-10. trinn, trykte bøker • KRLE, 8.-10. trinn • Didaktikkbok for elever med samisk som andrespråk Læremidler på nordsamisk • Naturfag 5.-7. trinn • Samfunnsfag 8.-10. trinn, trykte bøker Læremidler i samisk for elever med tegnspråk • Samisk som førstespråk, 8.-10. Trinn Særskilt tilrettelagte læremidler • Prioriteringen for særskilt tilrettelagte læremidler gjelder alle fag i hele grunnopplæringsløpet

Forslag til vedtak

Sametinget vedtar følgende strategier og prioriteringer for samiskspråklig læremiddelutvikling 2025-2028

Strategier

2.2 Oversetting av læremidler til samisk

Strategier:

- Sametinget er fortsatt åpen for å gi tilskudd til læremidler som oversettes til samisk, men krever at læremidlene tilpasses det samiske innholdet i samiske parallelle læreplaner

2.3 Kvalitative gode læremidler

Strategier:

- Sametinget ser det som nødvendig å utvikle kvalitetskriterier for samiskspråklige læremidler

2.4 Sør- og lulesamiskspråklige læremidler

Strategier:

- Sametinget vil fortsette med å ha et større antall prioriteringer av lule- og sørsamiske læremiddelprosjekt

2.5 Heldekkende eller temabaserte læremidler

Strategier:

- Sametinget vil fortsette å prioritere heldekkende læremidler og vil samtidig på bakgrunn av den store læremiddelmangelen – og behovet for rask realisering av samiskspråklige læremidler, vil det samtidig være aktuelt å prioritere temabaserte læremidler

2.6 Digital og/eller trykt

Strategier:

- Sametinget vil fortsatt prioritere digitale, trykte og kombinasjon av trykte og digitale læremidler
- Sametinget vil arbeide for å sikre rammebetingelser til forlagene slik at læremidler kan opprettholdes og oppdateres på nett utover 5 år

2.7 Offentlig anskaffelse

Strategier:

- Sametinget vil fortsette finansiering av læremidler gjennom offentlig anskaffelse

2.8 Formidling

Strategi:

- Sametinget vil arbeide for å styrke formidlingen av samiskspråklige læremidler
- Sametinget vil fortsette med omorganiseringen av læremiddelsentralen med mål om å bedre formidlingen av samiskspråklige læremidler

2.9 Politisk og faglig samarbeid og dialog

Strategier:

- Sametinget vil opprettholde samarbeidet med læremiddelutviklere og jevnlig følge opp prosjektene
- Sametinget vil inkludere læremiddelutviklere i relevante prosesser som kan få betydning for søknadsprosessene
- Sametinget vil holde årlige søkerwebinar for læremiddelutviklere
- Sametinget vil følge opp departementets utredningsarbeid om samisk læremiddelsituasjon og vil løfte behovet for økte rammeoverføringer som gir rom for forbedring av læremiddelsituasjonen

2.10 Nordisk samarbeid

Strategier:

- Sametinget vil arbeide for å ta initiativet til etablering av en samarbeidsgruppe på tvers av grensene i Sápmi, - med mål om å utvikle av læremiddel i felles samisk historie

Prioriteringer 2025-2028

2027

Læremidler på sørsamisk

- Naturfag 1.-4. trinn
- KRLE 5.-7. trinn
- Samfunnsfag 5.-7. trinn, trykte bøker
- Matematikk, 1.-10. trinn

Læremidler på lulesamisk

- Samisk som andrespråk, Samisk 4, VG1-VG3
- Naturfag 1.-4. trinn
- KRLE 5.-7. Trinn
- Samfunnsfag 5.-7. trinn, trykte bøker
- Matematikk, 1.-10. trinn

Læremidler på nordsamisk

- Naturfag 1.-4. trinn
- KRLE 5.-7. Trinn
- Samfunnsfag 5.-7. trinn, trykte bøker
- Matematikk, 1.-10. trinn

Læremidler i samisk for elever med tegnspråk

- Samisk som førstespråk, 5.-7. Trinn

Særskilt tilrettelagte læremidler

- Prioriteringen for særskilt tilrettelagte læremidler gjelder alle fag i hele grunnopplæringsløpet

2028

Læremidler på sørsamisk

- Naturfag 5.-7. trinn
- Samfunnsfag 8.-10. trinn, trykte bøker
- KRLE, 8.-10. trinn
- Didaktikkbok for elever med samisk som andrespråk

Læremidler på lulesamisk

- Naturfag 5.-7. trinn
- Samfunnsfag 8.-10. trinn, trykte bøker
- KRLE, 8.-10. trinn
- Didaktikkbok for elever med samisk som andrespråk

Læremidler på nordsamisk

- Naturfag 5.-7. trinn
- Samfunnsfag 8.-10. trinn, trykte bøker

Læremidler i samisk for elever med tegnspråk

- Samisk som førstespråk, 8.-10. Trinn

Særskilt tilrettelagte læremidler

- Prioriteringen for særskilt tilrettelagte læremidler gjelder alle fag i hele grunnopplæringsløpet

Oppvekst-, omsorg- og utdanningskomiteen _001/26

Merknad 3.1

Merknad 1

Merknad fremmet av Norske Samers Riksforbund (NSR) og Samefolketsparti ved Mathias Eilert Olsen. Komitemedlemmene fra NSR ved Aili Kirste Strømeng Arntzen, Elle Rávdná Nákkäläjäarvi og Marit Mikkelsdatter Kemi, fra Samefolkets parti ved Jørn Are Gaski, fra Nordkalottfolket (NORD) ved Ulf Tore Johansen, Knut Wingstad, Roger Iversen, Anita Helene Gohli, og Elin Hesjevik og fra Samisk Arbeiderfellesskap Arild Pettersen Inga, stiller seg bak.

For å bidra til arbeidet med å bygge opp skolte-, pite- og umesamisk må det også etterhvert tilbys undervisning i og på disse språkene gjennom grunnskole og videregående opplæring. Der må også skolte-, pite- og umesamisk bli innlemmet i § 3-2 og § 6-2 av opplæringsloven og sameloven § 1-5 for å sikre retten til denne opplæringen. For å realisere dette burde man også se på muligheten til å overføre lærermidler og lærerplaner fra svensk og finsk side av Sápmi, der dette allerede eksisterer for disse språkene, til norsk side. En slik overføring vil også bidra til at man i fremtiden lettere kan produsere lærermidler til disse språkene som kan brukes på tvers av landegrensene.

Merknad 1.1

Merknad 2

Merknad fremmet av Nordkalottfolket (NORD) ved Knut Wingstad. Komitemedlemmene fra Nordkalottfolket (NORD) ved Ulf Tore Johansen, Knut Wingstad, Roger Iversen, Anita Helene Gohli og Elin Hesjevik og fra Samisk Arbeiderfellesskap ved Arild Pettersen Inga, stiller seg bak.

Alle samiske elever har etter opplæringsloven rett til opplæring i og på samisk. Tilgang på samiskspråklige læremidler er en forutsetning for at denne retten skal kunne oppfylles i praksis. Dette er et statlig ansvar.

Disse medlemmer vil samtidig understreke at aktører som mottar offentlige midler til utvikling av samiske læremidler, herunder forlag og leverandører, må levere i tråd med inngåtte avtaler, sikre nødvendig framdrift og bidra til effektiv produksjon og tilgjengeliggjøring. Offentlig finansiering forutsetter tydelige krav til kvalitet, leveransedyktighet og oppfølging over tid.

Videre bør det fortsette arbeidet med oversettelse av læremidler i fag der dette er faglig forsvarlig og hvor samisk læreplaninnhold ivaretas. Dette kan bidra til raskere produksjon og bedre ressursutnyttelse. Det bør også legges økt vekt på temabaserte og mer avgrensede læremidler som kan gi raskere tilgang på oppdatert fagstoff.

Disse medlemmer legger til grunn at elevenes rettigheter må være styrende for prioriteringene fremover.

Merknad 2.1 Sak 06/26 læremiddel strategi

Merknad 3

Merknad fremmet av Samisk Arbeiderfellesskap ved Arild Pettersen Inga. Dette medlemmet og komitemedlemmene fra Nordkalottfolket (NORD) ved Ulf Tore Johansen, Knut Wingstad, Roger Iversen, Anita Helene Gohli og Elin Hesjevik, stiller seg bak.

Dette medlemmet merker seg at strategien løfter fram behovet for økt tilgang på samiske læremidler, bedre koordinering av utviklingsarbeidet og styrket samarbeid mellom Sametinget, forlag og fagmiljøer. Dette medlemmet deler vurderingen av at mangelen på læremidler fortsatt er en av de største utfordringene for samisk opplæring, og at situasjonen påvirker både elevenes læringsutbytte og lærernes arbeidshverdag. Dette medlemmet merker seg særlig beskrivelsene i saksframlegget av at lærere i stor grad må utvikle materiell selv, noe som gir et betydelig merarbeid og kan svekke rekrutteringen til samisk opplæring.

Dette medlemmet mener at styrkede og mer forutsigbare rammeavtaler med samiske forlag er et sentralt virkemiddel for å bygge langsiktige fagmiljøer og sikre nødvendig kompetanse innen utvikling av samiske læremidler. Samiske forlag utgjør ikke bare leverandører, men viktige kunnskapsmiljøer som bidrar til språk- og kulturutvikling. Dette

medlemmet mener derfor at utviklingen av læremidler ikke kan overlates til markedets logikk alene, men må være en tydelig politisk prioritet med stabile rammevilkår.

Dette medlemmet merker seg videre at strategien legger vekt på oversetting og tilpasning som virkemiddel for raskere tilgang på læremidler. På bakgrunn av den akutte situasjonen i skolen mener dette medlemmet at oversetting må brukes aktivt i en overgangsfase for å avhjelpe mangelen på materiell. Samtidig understreker dette medlemmet at slike tiltak må kombineres med en langsiktig oppbygging av samiske fagmiljøer og økt utvikling av læremidler med utgangspunkt i samisk språk, kunnskap og pedagogikk.

Dette medlemmet mener at arbeidet med digitale læremidler og nye produksjonsformer, slik det omtales i saksframlegget, gir viktige muligheter for økt tilgjengelighet. Samtidig er det avgjørende at digitalisering ikke erstatter behovet for helhetlige og kvalitetssikrede læremidler utviklet i samisk kontekst.

1.1 Forslag til endringer og tillegg til Sametingsrådet forslag til vedtak

Forslag

Forslag 1

Forslag fremmet av Samisk Arbeiderfellesskap ved Arild Pettersen Inga. *Dette medlemmet og komite medlemmene fra Nordkalottfolket (NORD) ved Ulf Tore Johansen, Knut Wingstad, Roger Iversen, Anita Helene Gohli og Elin Hesjevik, stiller seg bak.*

Til pkt. 2.2 Oversetting av læremidler til samisk - Føyes til som ny setning etter første strategipunkt:

Sametinget understreker at oversetting og tilpasning også skal kunne brukes aktivt som et midlertidig virkemiddel i en oppbyggingsfase for å avhjelpe den akutte mangelen på samiskspråklige læremidler i skolen.

Til pkt. 2.5 Heldekkende eller temabaserte læremidler - Føyes til som nytt strategipunkt:

Sametinget understreker at utviklingen av heldekkende læremidler på sikt skal bidra til å styrke samiske fagmiljøer og utvikling av læremidler basert på samisk språk, kunnskap og pedagogiske perspektiver.

Til pkt. 2.6 Digital og/eller trykt - Presisering av eksisterende strategipunkt om rammebetingelser til forlagene:

Sametinget vil arbeide for å sikre langsiktige og forutsigbare rammebetingelser og avtaler med samiske forlag, slik at fagmiljø og kompetanse innen utvikling av samiskspråklige læremidler kan bygges og opprettholdes.

Til pkt. 2.7 Offentlig anskaffelse - Føyes til som nytt strategipunkt:

Sametinget legger til grunn at offentlige anskaffelser også skal bidra til å utvikle og styrke samiske læremiddelfaglige miljøer.

Til pkt. 2.9 Politisk og faglig samarbeid og dialog - Føyes til som nytt siste strategipunkt:

Sametinget ber sametingsrådet i oppfølgingen av strategien særlig vektlegge tiltak som kan redusere læreres merarbeid som følge av manglende læremidler og bidra til bedre rekruttering til samisk opplæring.

Innledning:

Oppvekst-, omsorgs- og utdanningskomiteen har behandlet sak PS 001/26: Sametingets strategiplan for samiskspråklig læremiddelutvikling 2025-2028 - revidering

Merknader:

Merknad 1

Merknad fremmet av Norske Samers Riksforbund (NSR) og Samefolketsparti ved Mathias Eilert Olsen. Komitemedlemmene fra NSR ved Aili Kirste Strømeng Arntzen, Elle Rávdná Näkkäläjärvi og Marit Mikkelsdatter Kemi, fra Samefolkets parti ved Jørn Are Gaski, fra Nordkalottfolket (NORD) ved Ulf Tore Johansen, Knut Wingstad, Roger Iversen, Anita Helene Gohli, og Elin Hesjevik og fra Samisk Arbeiderfelleskap Arild Pettersen Inga, stiller seg bak.

For å bidra til arbeidet med å bygge opp skolte-, pite- og umesamisk må det også etterhvert tilbys undervisning i og på disse språkene gjennom grunnskole og videregående opplæring. Der må også skolte-, pite- og umesamisk bli innlemmet i § 3-2 og § 6-2 av opplæringsloven og sameloven § 1-5 for å sikre retten til denne opplæringen. For å realisere dette burde man også se på muligheten til å overføre lærermidler og lærerplaner fra svensk og finsk side av Sápmi, der dette allerede eksisterer for disse språkene, til norsk side. En slik overføring vil også bidra til at man i fremtiden lettere kan produsere lærermidler til disse språkene som kan brukes på tvers av landegrensene.

Merknad 2

Merknad fremmet av Nordkalottfolket (NORD) ved Knut Wingstad. Komitemedlemmene fra Nordkalottfolket (NORD) ved Ulf Tore Johansen, Knut Wingstad, Roger Iversen, Anita Helene Gohli og Elin Hesjevik og fra Samisk Arbeiderfelleskap ved Arild Pettersen Inga, stiller seg bak.

Alle samiske elever har etter opplæringsloven rett til opplæring i og på samisk. Tilgang på samiskspråklige læremidler er en forutsetning for at denne retten skal kunne oppfylles i praksis. Dette er et statlig ansvar.

Disse medlemmer vil samtidig understreke at aktører som mottar offentlige midler til utvikling av samiske læremidler, herunder forlag og leverandører, må levere i tråd med inngåtte avtaler, sikre nødvendig framdrift og bidra til effektiv produksjon og tilgjengeliggjøring. Offentlig finansiering forutsetter tydelige krav til kvalitet, leveransedyktighet og oppfølging over tid.

Videre bør det fortsette arbeidet med oversettelse av læremidler i fag der dette er faglig forsvarlig og hvor samisk læreplaninnhold ivaretas. Dette kan bidra til raskere produksjon og bedre ressursutnyttelse. Det bør også legges økt vekt på temabaserte og mer avgrensede læremidler som kan gi raskere tilgang på oppdatert fagstoff.

Disse medlemmer legger til grunn at elevenes rettigheter må være styrende for prioriteringene fremover.

Merknad 3

Merknad fremmet av Samisk Arbeiderfelleskap ved Arild Pettersen Inga. Dette medlemmet og komitemedlemmene fra Nordkalottfolket (NORD) ved Ulf Tore Johansen, Knut Wingstad, Roger Iversen, Anita Helene Gohli og Elin Hesjevik,

stiller seg bak.

Dette medlemmet merker seg at strategien løfter fram behovet for økt tilgang på samiske læremidler, bedre koordinering av utviklingsarbeidet og styrket samarbeid mellom Sametinget, forlag og fagmiljøer. Dette medlemmet deler vurderingen av at mangelen på læremidler fortsatt er en av de største utfordringene for samisk opplæring, og at situasjonen påvirker både elevenes læringsutbytte og lærernes arbeidshverdag. Dette medlemmet merker seg særlig beskrivelsene i saksframlegget av at lærere i stor grad må utvikle materiell selv, noe som gir et betydelig merarbeid og kan svekke rekrutteringen til samisk opplæring.

Dette medlemmet mener at styrkede og mer forutsigbare rammeavtaler med samiske forlag er et sentralt virkemiddel for å bygge langsiktige fagmiljøer og sikre nødvendig kompetanse innen utvikling av samiske læremidler. Samiske forlag utgjør ikke bare leverandører, men viktige kunnskapsmiljøer som bidrar til språk- og kulturutvikling. Dette medlemmet mener derfor at utviklingen av læremidler ikke kan overlates til markedets logikk alene, men må være en tydelig politisk prioritet med stabile rammevilkår.

Dette medlemmet merker seg videre at strategien legger vekt på oversetting og tilpasning som virkemiddel for raskere tilgang på læremidler. På bakgrunn av den akutte situasjonen i skolen mener dette medlemmet at oversetting må brukes aktivt i en overgangsfase for å avhjelpe mangelen på materiell. Samtidig understreker dette medlemmet at slike tiltak må kombineres med en langsiktig oppbygging av samiske fagmiljøer og økt utvikling av læremidler med utgangspunkt i samisk språk, kunnskap og pedagogikk.

Dette medlemmet mener at arbeidet med digitale læremidler og nye produksjonsformer, slik det omtales i saksframlegget, gir viktige muligheter for økt tilgjengelighet. Samtidig er det avgjørende at digitalisering ikke erstatter behovet for helhetlige og kvalitetssikrede læremidler utviklet i samisk kontekst.

Forslag

Forslag 1

Forslag fremmet av Samisk Arbeiderfellesskap ved Arild Pettersen Inga. *Dette medlemmet og komiteemedlemmene fra Nordkalottfolket (NORD) ved Ulf Tore Johansen, Knut Wingstad, Roger Iversen, Anita Helene Gohli og Elin Hesjevik, stiller seg bak.*

Til pkt. 2.2 Oversetting av læremidler til samisk - Føyes til som ny setning etter første strategipunkt:

Sametinget understreker at oversetting og tilpasning også skal kunne brukes aktivt som et midlertidig virkemiddel i en oppbyggingsfase for å avhjelpe den akutte mangelen på samiskspråklige læremidler i skolen.

Til pkt. 2.5 Heldekkende eller temabaserte læremidler - Føyes til som nytt strategipunkt:

Sametinget understreker at utviklingen av heldekkende læremidler på sikt skal bidra til å styrke samiske fagmiljøer og utvikling av læremidler basert på samisk språk, kunnskap og pedagogiske perspektiver.

Til pkt. 2.6 Digital og/eller trykt - Presisering av eksisterende strategipunkt om rammebetingelser til forlagene:

Sametinget vil arbeide for å sikre langsiktige og forutsigbare rammebetingelser og avtaler med samiske forlag, slik at fagmiljø og kompetanse innen utvikling av samiskspråklige læremidler kan bygges og opprettholdes.

Til pkt. 2.7 Offentlig anskaffelse - Føyes til som nytt strategipunkt:

Sametinget legger til grunn at offentlige anskaffelser også skal bidra til å utvikle og styrke samiske læremiddelfaglige miljøer.

Til pkt. 2.9 Politisk og faglig samarbeid og dialog - Føyes til som nytt siste strategipunkt:

Sametinget ber sametingsrådet i oppfølgingen av strategien særlig vektlegge tiltak som kan redusere læreres merarbeid som følge av manglende læremidler og bidra til bedre rekruttering til samisk opplæring.

Komiteens tilråding:

Komiteen hadde ingen flere merknader eller forslag og råder Sametinget til å vedta følgende: Sametinget støtter for øvrig Sametingsrådets forslag til innstilling.